

אין מעמידן פרק שני עבודה זרה. לג.

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(6) נם' כריה דרנא
 (מימור קמיה דרב אשר
 זיה מלי': (ב) רש"י דיה
 דמות (ד) רבנן זיקי ושל
 נור הקיד: (א) תוש' דיה
 נדף הקדוש) ק' ט' פי'
 ודעס מופרין דודא נאלי
 סינא פי' נחמק:
 (ב) בא"ד ימינא ונחמק
 וי' ומופין נמי אסורין
 אסרי: (3) בא"ד חמשי
 נחמקא דרא אש סאן על
 (4) ד"ה סאי וי' על
 נחמק אבל מ"ח הלכה:

רבינו חננאל

אָבִי. לָשׁוֹן עֵינִיהָ הָיָה בְּכָל הַתְּחִלָּה:
מִיָּה עוֹבֵד כּוֹכָבִים כִּי אָחִיל לְחִמּוּרָה
וַיֹּבִין. מִזְכָּר לְמִיָּהם בְּזִק: **אָם אִשָּׁר דָּא**
אִין אֶת: **חִמְרָה:** **כֶּסֶף.** לִדְרֵךְ הָיָה מִזְּמַן
הַחֲבוּרָה חֲבוּרָה יָחִיד וְלֹא דָבָר בְּכַד:
נִדְוָם. שֶׁל עוֹר. קִנְקִיטָם שֶׁל חֶרֶם. כֹּל
הַמִּתְנַסֵּף פִּירְשָׁמוֹ לְמַעֲלָה [נֶסֶךְ]: **גִּרְדוּסִים**
גִּרְס דְּלִיָּתִים כִּימֵי הַיָּד (אִיִּז) כִּי הַגִּרְדָּה
בִּז. שֶׁאִין בָּהֶן זָמֵם וְהֵן מִדְּשֵׁין מוֹתְרִין
דְּכִנְיָתָם יִין זִמָּן מוֹעֵט לֹא בָּלַע עוֹר.
וְדוּדוֹת וְדִשָׁן אָחֵל בְּלִי חֶרֶם בָּלַע
לְאִחֲלֵר: **יָשִׁים וּמוֹפְסִין** לְחִמּוּר אֶת
יָשִׁים אֶת מוֹפְסִין אֶסְרִין. יָשִׁים אִיִּידִי
דְּכִנְיָם בָּהֶן יִין נֶסֶךְ זִמָּן מִרְבּוּבָה בָּלַע
עוֹר וּמוֹפְסִין אֶפְיִלִּי בַחֲדָה יִזְמָנָה בָּלַע
זָמֵם לִיָּין: **עוֹבֵד כּוֹכָבִים** **רִיבְכִין**
בְּרִישׁ מִזְּמַן רַב. כְּלוֹמֵר הֵדֵךְ הַזֶּה
לְחֻכִּין: **וְנָסן לְחֻכִּין** יִין. כִּן דְּרַס
בְּעוֹד שְׂהִיפֵה חֵם טוֹמֵרִין יִין לְשִׁיטֹל
טַעַם מִתְרִירוֹ שֶׁל זָמֵם: **אָנֹכ פִּירְדִּי.**
דִּישָׁלֹא לֹא עֲשָׂקוֹן בְּצוּרִים יִין לְחָקִן
הַנּוֹר: **מִנְסֵךְ.** לִיָּה עוֹבֵד כּוֹכָבִים
וְלֹא **אֲדַעֲשִׁי.** דִּישָׁלֹא לְהִכִּין:
כּוֹרֵם חִסָּם לְעִיט. שְׂאוֹתִי יִין הוֹלֵךְ
לְאִנְדוֹר בּוֹמֵם וְנִטְלָן טַעַם מִיָּם הַיְמָנִית
בְּעִיט שְׁלִיָּין מִחֲלִילֵיהֶן כְּשֶׁמִּתְחַבֵּשׁ הַטַּעַם
הֵרִי הֵן כְּלִילִי לֹא הָיָה אִף יִין זֶה כֻּלָּה
לְחִלְחוּלִית הַזֶּה וּבְשִׁמְחֵיבֵשׁ הַזֶּה
בְּלִי מִחֲלִילִי וְזוֹד אִשִּׁי פִּסְלִין: **נָכִי**
מִנְחִי. כְּבִלִי מִלֵּךְ מִלֵּךְ שְׂאוֹתִי נָכִיל
וְכֻלָּה בְּחִלָּה: **הִכָּה לֹא אָוִיל לְאִיִּדוֹ.**
שֶׁמָּן טַעַם מִנְחָה לְגוֹשׁ וְאִינוֹ
מִתְחַבֵּשׁ: **מַעַם לַעַם.** כְּבִלִי יָמִים
מִעֵרֵן מַעַם לַעַם וְיִתְנֹן אֲחֵרִים: **הִי**
מִלִּי דִידִין. כְּגוֹן הִי יִזְקִי דְרַב יִתֵּן
שֶׁנִּבְלַע בָּהֶן יִין כֶּסֶף חֲמָלָה וְלֹא בָּלַע
יִין נֶסֶךְ כִּיִּי אָחֵל דִּידֵיהָ שֶׁנִּבְלַע
בָּהֶן יִין נֶסֶךְ מִחֲלִילִי לֹא סָגִי בְּהִי:
נִדְוָם. (ו) הִי יִזְקֵן שֶׁל עוֹר הֵן: **אָחֵל**
קִנְקִיטָם. שֶׁל חֶרֶם הֵן וְנִבְלַע טִיבָה לֹא
סָגִי לְהוֹ בְּהִי: **גִּרְדוּסִים.** שֶׁלֵּם טוֹפֵס
מִשְׁלֹל אֶת גִּרְדוּסִים: **יָשִׁים וּמוֹפְסִים.**
אֶת יָשִׁים אֶת מוֹפְסִין: **עוֹבֵד כּוֹכָבִים**
נוֹסן כו'. כְּלוֹמֵר תָּמָן לְחֻכִּין עוֹבֵד כּוֹכָבִים
יִין יִשְׂרָאֵל תָּמָן לְחֻכִּין כְּשֶׁלֵּם יָמִים מִיָּם
מִעֵרֵן מַעַם לַעַם כְּשֶׁמִּתְחַבֵּשׁ יִינוֹמֵרִין:
עוֹבֵד כּוֹכָבִים נוֹסן לְחֻכִּין יִין: **יִשְׂרָאֵל**
נוֹסן לְחֻכִּין לִיר אֶת מוֹרִיִּים. מִיד אֲשִׁים
שֶׁלֵּם מִיִּלְאָחֹר מִיָּם לְפִי שְׂהִירִי וְמוֹרִיִּים
פּוֹרְשִׁין אֶת הָיִין הַנִּבְלַע וּמַלְקִין אֹתוֹ:
לְמַחֲמָלָה

הני מילי נודות אבל קנקנים
שנא קנקנים ת"ר קנקנים ש
ומזופפין אסורין עובד כוכבים
כוכבים נותן לתוכו יין ישראל

למוסס יין ושכנס דה עובד כוכבים יין
יין ישראל ציר ומורייס מותר להכניס
לומר דלכחחלה יחנוו שס כמו שבר א
ציר שוכס איר לא רש אלא ליורחח

לדעתה קאמער דאס קומי צוהייט נעמען
ווערענדיג גלייך ווי און ער איז געווען
צווישן זיין מוטער און פאטער. די צוויי
קלינדער האבן זיך אויסגעפילט אלץ
אין אים. זיין שטימונג איז געווען
אלץ ווי אזוי ער איז געווען.

(1) אלץ מכל מקום הלכה כר' ...

ידי. שוק של עבודת כוכבים
ואל דאזיל: עבודת כוכבים
ה ליה. להאי ישראל גלימא
ליה: קשורין. שחרין

דאָבֿיק בֿה מַהֿרֿ הֿרֿד אוֹיֿל וְהִתְנִיֿא יִשְׂרָאֵל
הֶהוּלֿךְ לַתְּרֻפּוֹת בֿין בְּהִלִּכָּה בֿין בַּחֲזוּרָה
אֶסּוּר אִמֵּר רַב אִישׁ כִּי תִנְיָא הִוּוּא כִּי־יִשְׂרָאֵל
מוֹמֵר דּוֹרְאֵי אוֹיֿל תִּ"ר יַעֲבֹד כּוֹכְבִּים הֶהוּלֿךְ
לִירִיד בֿין בְּהִלִּכָּה בֿין בַּחֲזוּרָה מוֹתֵר יִשְׂרָאֵל
הֶהוּלֿךְ לִירִיד בְּהִלִּכָּה מוֹתֵר ^בבַּחֲזוּרָה אֶסּוּר
מֵאִי שֵׁנָא יִשְׂרָאֵל דְּבַחֲזוּרָה אֶסּוּר דִּאֲמֵרִי
נִבְרֻתָּה כּוֹכְבִּים זְכִין דְּרֵמִי עֲבֹדַת כּוֹכְבִּים
איכא בְּהִרְיָה עוֹבֵד כּוֹכְבִּים נְמִי נִימָא עֲבֹדַת
כּוֹכְבִּים זְכִין דְּמִי עֲבֹדַת כּוֹכְבִּים איכא בְּהִרְיָה
אַלֵּא ^געוֹבֵד כּוֹכְבִּים אֲמַרְיִן גְּלִימָא זְכִין חֲמַרָּא
זְכִין יִשְׂרָאֵל נְמִי נִימָא אִימּוֹר גְּלִימָא זְכִין חֲמַרָּא
זְכִין אִי אֵיתָא דִּה"ל הֵכָא הוּוּא מִזְכִּין לִיה:
וְהַבְּאִין מוֹתְרִין: אַרְשֵׁב"ל יֵאל שְׁנָא אַלֵּא שֶׁאִין
שְׁקִירָן זֶה בּוֹה אַבֵּל שְׁקִירָן זֶה בּוֹה אֶסּוּרִין
אִימָא דַּעְתּוֹ לַחֲזוֹר: נִגְדוּת הָעוֹבְדִי כּוֹכְבִּים
וְקִנְיָנֵיהֶם: תִּ"ר ^הנִגְדוּת הָעוֹבְדִי כּוֹכְבִּים
גְּרוּדִים חֲדָשִׁים מוֹתְרִין יִשְׁנִים וּמוֹזַפְפִין אֶסּוּרִין
עוֹבֵד כּוֹכְבִּים רִיבְבִין וְעֵיכִידִן וְנֹתֵן לַתּוֹכִין יִין
וְיִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גְּבִיז אִינוּ חוֹשֵׁשׁ וְכִי מֵאַחֵר
עוֹבֵד כּוֹכְבִּים נֹתֵן לַתּוֹכִין יִין כִּי יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד
[עַל] גְּבִיז מֵאִי הוּי אִמֵּר רַב פֶּפֶא דִּה"ק עוֹבֵד
כּוֹכְבִּים יִרְבְּבִין וְעֵיכִידִין וְיִשְׂרָאֵל נֹתֵן לַתּוֹכִין יִין
וְיִשְׂרָאֵל אַחֵר עוֹמֵד עַל גְּבִיז וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ
וּמֵאַחֵר דִּישְׂרָאֵל נֹתֵן לַתּוֹכִין יִין יִשְׂרָאֵל אַחֵר
עוֹמֵד עַל גְּבִיז לְמָה לִי דִלְמָא אֲגַב טִירְדִּיהּ
מִנְּךָ וְלֹא אֲדַעְתִּיהּ רַב זְכִיד אִמֵּר לַעֲלוּם
כִּדְקֻאֲמֵרַת מַעֲיָקְרָא וְהֵכָא בַּעֲיֵדנָא דְקָא שְׂדִי
לִיה נַעֲשֶׂה כּוֹזֵק מִיֵּם לְטִיט אִמֵּר רַב פֶּפִי
שִׁמ"א מִדְּבִי זְכִיד הָאֵי עוֹבֵד כּוֹכְבִּים דִּשְׂרָאֵל
חֲמַרָּא לְבִי מִלְחִי יִשְׂרָאֵל שְׂרִי מִתְקִיף לֵה
רַב אִישׁ מִי דְּמִי הֵחֵם קֶאָוִיל לֵאכִיבֵד הֵכָא
לֹא קֶאָוִיל לֵאכִיבֵד בֵּר עֵדִי מִיַּעַא אֲנִם הִנְהוּ
וְיָקִי מִרְב יַצְחָק בֵּר יוֹסֵף רֵמָא בְּהו חֲמַרָּא
וְאֶהֱדִירְנָהוּ יִהְיֶה אֲתָא שֶׁאִל כִּי מִדְּרַשׁ א"ל
רַבִּי יִרְמְיָה כֵךְ הוֹרָה רַבִּי אֲמִי יִהְלַכְה לַמַּעֲשֶׂה
מִמְלָאן מִיֵּם שְׁלֵשָׁה יָמִים וּמוֹעֵדן וְאִמֵּר רַבָּא
צִירְךָ לַעֲרֵן מַעַת לַעֲשֶׂה סְבוּר מִינֵה הָאֵי מִלִּי
דִּידִן אַבֵּל דִּירוּהוּ לֹא כִי אֲתָא רַבִּין א"ר שְׁמַעוֹן
בֵּן לִקִּישׁ יֵאָחֵד שְׁלֵנוּ וְאֶחָד שְׁלֵהֶם סְבוּר רַב
אֲחָא בְּרִיה דְּרַבָּא ^בקְמִיה דְּרַב אִישׁ לְמִימֵר
אֲ אִמֵּר לִיה רַב אִישׁ ^גלֹא שֵׁנָא נִגְדוּת וְלֹא
עוֹבְדִי כּוֹכְבִּים חֲדָשִׁים גְּרוּדִים מוֹתְרִין יִשְׁנִים
וְנֹתֵן לַתּוֹכִין יִין יִשְׂרָאֵל נֹתֵן לַתּוֹכִין אִישׁ עוֹבֵד
יִין לַתּוֹכִין צִיר וּמוֹרִיִּים וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ אִיבְעִיָּא לְהוּ
לְכַתְּחִלָּה

ישראל ממלא אות' מים ב' ימים מעת לעת ויבנה לתוכו
 לתוכו יין ועלה צב' תלמודא לנחמלה או דיעבד פ' מ
 דיקא דיעבד ומיחו אף בדיעבד יתן יין יאחריו דלוי שור
 עירם דגריס בוכבים ונתן לתוכן יין ישראל נתן לתוכן
 עירם קאם מנא ליה לתלמודא דלוי שורף ד'לין שמונה יוכב
 ירצון הכל אחד ו"ג נמסכה שנה פרק אלו קשרים יוכב
 ויבד בוכבים דשדא חמרא צ"ב טי"ח. פ"ה ככל מלא מלא
 דרב פפי לך פרי' לבי מילי מקום שעיית העלו וקאמר
 שורפו וכלה שם חורק מים לטיט ר' טעם אלו אינו
 חפ"י ואומר ר"מ ר' יהוי אקפסתא דרב צ"ב אינה שאל דשור
 פפי ומתוך כך המירו המלח אף על פי שרגילים ששמיים

וכתב ב' אחרון (לקמן דף ע"ד): דפרין
 אקוריה להאי דנת ומחן שאינ
 אינו אלף חורק מים לטעם חדשים
 וזוהי שלא היה ב' א"ן מעולם אפי' ה'
 אקוריה שמאלת שהם זפותים דלמא
 רמא דהו עובד כוכבים חמרא ולא
 ידעו והופת כנציע ואפי' שאין מניסין
 לקום צריכן עררו מפני שהופת
 מנציע אפי' כפעם אחת ומניסיה
 עובד כוכבים ריבזן ועבדן כי
 ובצריחתא אחרת מנא קקנים של
 עובדי כוכבים מותרין שינים
 ומזופין אקורין פ' חדשים ומותרין
 (א) פ' דולחי עובד כוכבים לא נתן
 בהם יין מעולם כי מאחר שאינ
 זפותין אינו נתן בהם יין מיכר שינים
 זפותין (ה) מאן אקורין ואפילו נרצין
 חדשים כי שמה נתן בהן להעביד
 כוכבים יין ואינו ניכר שינים אפי' לא

נתן בו אלה פסע אחת אסורין מפסי
שמכניסין לקיום ופסי שיטת ר"ת שי
לאקור קנא"ה ישע"ה שגלו ופסות
ממנה עובד כוכבים וצריך להגביל
אותם או לעשות בהם עירוי ואע"פ
שאין מכניסין לקיום דרין נודות ופסות
זמן אה אחת חמשים ופסות מן
העובד כוכבים הכל דרין נודות וקשה
ממנה העולם שיהגו ב"מ לקנות
חמשים מן העובד כוכבים ואין עושין
בהן א"פ עירוי ולא הגעלה ור"ה
מפרש לטוב המנהג דרוקא פיהם
שהיו רגילים להטיל בהם יין בשעת
ופיתה ים לאקור דהיי דרין בשעת
ופיתה אגו אלה בורק מים לניטוי
כדפרש"ט צ"ל נודות ים לנחש שחל
אחרי כן הטיל שם יין ולא ידע אבל
עתה שאין רגילים להטיל בהם יין אחר
בשעת ופיתה אם נתן בהם יין אחר
ופיתה אגו יבצר ומ"מ שלטו שנגע
העובד כוכבים במשקה טופה לא

מֵינֵי הַיָּם וְרֵמֵת עֲלֵמוֹ חוּץ בְּכָרִו
וְהַתְּחִיל לְהַמִּיר אֶף שָׁלוֹן כְּמַעַשׂ עוֹבֵד
כּוֹכָבִים בְּשִׁבְצָהּר בְּעֵלְמֹה וְהִכְלַע עוֹבֵד
מֵשׁוֹם דְּלִיכָא תַּחְתִּי לְעִיבּוֹמָה (ו) דְּהֵא
שָׁהָן שֶׁל עֵץ וְלֹא נִגְלַע בָּהֶם הָיִין כִּ"כ
וְשֶׁחַי וְשֶׁחַי וְלֹא נִגְלַע לִינּוּדוֹת שָׁהָן שֶׁל
עוֹר וְכִי הָיָה דְּבִלְעִי יוֹמֵר ע"י וְשִׁמְתָה
וְעוֹד כִּי אִינֶם טַרְדוּדוֹת כִּ"כ בִּינִין וְלֹא
דָּמִי לְכָל הַגֵּת וּמִתָּן וּמִשְׁכָּן לִקְלָמָן
שְׁהִינִן נִגְלַע עוֹר ע"י וְשִׁמְתָה לְפִי שָׁהָן
טַרְדוּדוֹת אִינֶם וְכִי בְּדִרְוֹן כִּי אֶפְשָׁר
לָא הִיָּה עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה לְכַחֲמָה לְהַמִּירִין
בְּשִׁבְצָהּר אֲנִי דְּלַעֲבֹדֵה חֹסֶה וְחִנּוּ בָּהֶם
יָן אֲחֵר מִגַּל הַעוֹבֵד כּוֹכָבִים לֹא הִיָּה
אוֹסֵר: כִּימֵימָה בְּכִרְיָהּ דְּקִנְקִינִס
מִנְיָא בְּתוֹסַפְתָּא וְשִׁבְעֹם בָּהֶם עוֹבֵד
כּוֹכָבִים מִיִּם יִשְׂרָאֵל מוֹתֵר לְהַכְנִיס
וְאִינוֹ חוֹשֶׁשׁ וְשִׁבְעֹם בָּהֶם עוֹבֵד כּוֹכָבִים
שְׁאֹמֵר יִשְׂרָאֵל לִיר לְהַמִּירֵם כִּימֵימָה רֹאֵה
וְיִמְחָא דְּפִשְׁעֵי לֹא לְתַלְמוּדֵימָה בְּסִמְחָן
יִר אִו מוֹרִיִּים קָשָׁה מֵאִי קִנְעִי פִּשְׁעֵי
שֶׁן יָן אֲחִימִי: עוֹבֵד כּוֹכָבִים יִבְבֵּן.
(קד.) לֹא תִלְמִיד חֹסֶה שְׁמֵאלָא רַבֵּעַ בֵּן
קָשָׁה מִדֵּה עֲלֵינֵי אִו לִבִּי וְזוֹרֵק מִיִּם לְעִטֵּי
(זוֹדֵד) [פִּסְפִּי] דֹּאע"ס שְׁהַעוֹבֵד כּוֹכָבִים
יִכְרֹר כִּי אִשִּׁי מִפְּרִיךְ מִדָּמ"מ לֹא אֲזִיל
בְּעֵלְמֹה לְוֹרֵד מְדַרְכֵּי זִידִי לֹא תִשְׁמַע
לִי אִם כְּשֶׁמֶת רַחֲמֵימָה לְנִצְנוֹ:

בעה

[illegible][illegible]